

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladás szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utóza 47. és 49. szám.

Az újság függetlensége.

írta: Nagy István kémeri ref. lelkész.

Ha valaki figyelemmel szemléli az emberi élet jelenségeit; ha megfigyeli azokat a tüneteket, mik a magán és nyilvános érintkezésekben társadalmi életünkben felszínre vetődnek: szomoruan, sőt csüggedéssel fogja megismerni, mennyire elvadultak társadalmi erkölcsünk. Ma mindenki nevelésről beszél, nevelési elveket hangoztat. Ma elvagyunk ragadtatva, sőt szédülve a kultúra, a művelődés hihetetlen arányokban terjedésétől. Hanem azért erkölcsünk durvák, nyersegek, magunk hihetetlenül erőszakosak vagyunk; azok vagyunk magán érintkezéseinkben úgy mint nyilvános szerepléseinkben. Elgázolni, letaposni mindent, a mi utunkban áll és csak előre törni bármely uton az önző cél felé, — ez a mai kor emberének jelszava. Erkölcsi tehetségeink művelés nélkül maradván, nincsen a mi korlátozza a minden áron érvényesülni akarást, a mi határt veszen, korlátot állítson az „én” erőszakos, vad előretörtetésének. Önmagában mindenki egy bevégzett egésznek hisz, a kinek joga van ennél fogva hatalmaskodni, saját nézeteit, elveit másokkal

erőszak útján is elfogadtatni. Mint az egyén, úgy az egyénekből álló testületek, pártok, valamint az általuk képviselt irányok önmagok előtt tökéletesek, hibátlanok, ugyanazért — szerintök! — másoknak, mások véleményének elnyomása, tüzzel-vassal kiirtása teljesen jogosult.

Ez a visszataszító és részes emberi gyöngeség aztán sehol sem oly kirívó, sehol sem oly mérveket, mint a politikai életben. Nálunk Magyarországon, a hol állami, nemzeti létünk biztosítására, teljes önállóságunk kivására a haza összes polgárainak egyetértő, önzetlen munkájára volna szükség, a véleménykülönbségek miatt a pártok a legdurvább erőszaktól sem riadnak vissza egymás diszkreditálásában, megsemmisítésében. Mert nem az elvek, a politikai meggyőződésekhez feltétlen ragaszkodás, a tiszta elvhűség, hanem az „enyem”-nek, a minden áron diadalra juttatása az, a mi a vad szenvedélyeket olyan szennyes forrongásba hozza.

Az 1867-iki kiegyezésnek a biztosítása céljából — talán épen mert érezték annak erőtelenségét, érezték, hogy az a nemzet millióinak óhajával nem találkozott — a kormányok, fő-

kép Lónyay iszonyatos vesztegetéssel, Tisza és Bánffy hallatlan erőszakossággal, meg a szabadelvűpárt nem egy szabad, művelt nemzet fiához méltó durva vandalizmussal próbálták kiirtani e haza földéből a függetlenségi eszméket és az ezeket hordozó függetlenségi pártot. És a mit cselekedett a kiegyezés pártja az országban szerteszét, azt rajta visszatorolni ott kísérlette meg a függetlenségi párt, a hol arra helyet talált, t. i. a parlamentben.

Ám a vad tülekedésben a szenvedélyek mostanra már itt és ott egyaránt elfajultak. A 48-as nagy eszméknek, így tehát a szólás, lelkiösmeret, véleményszabadságnak letéteményese, a függetlenségi és 48-as párt ott az országházban, valamint ennek bevallott lapjai, mint pártlapok az ellenkező véleménnyel szemben épen olyan türelmetlenek, kizárólagosak, mint volt eleinte csak a szabadelvűpárt. Tapasztaltam, hogy függetlenségi lapok ámbár feltétlenül 48-as embertől — nem közölnék cikket, a mely teljes igazsággal ugyan és tárgyilagossággal, de bírálat tárgyává teszi a párt egy és más cselekedeteit, mert kötve vannak a párt tekintetek által. Holott az eszmei tartalom bárhol is emberektől kezeltetve,

Mozart és az ökrök.

Mozartnak egyszerű, fehér
 Mellszobra díszesíti asztalom.
 El-elmerengek rajta, míg
 Beáll hozzám az őszi unalom.

Jó háziasszonyom nemes,
 Művészi lelke látja és örül . . .
 S egy szép borongó estelen
 Ökrökkel rakja Mozartot körül.

Két szép villás szarvu ökör
 Tehénkedik dicső Mozart alatt,
 Kérődzének a jámborok
 S bámulják bambán a festett falat.

Mozart-szobor s ökör szobor
 Mereng reám azóta szüntelen.
 Halk villi dal s ökör-moraj
 Hulláma reszket átál lelkemen.

Óh zengd, Mozart, dicső dalod!
 A csillagos meny hadd vesszen bele!
 Morogjatok, szép ökreim,
 Szébb hangotok, mint minden hangszeré.

Óh, szép nekem Mozart dala!
 Ringatja lelkem hanghullámokon.
 De szebb nekem, ha két ökör
 Ekét, magyar földön, morogva von!

Oláh Gábor.

Boudoirok titkaiból.

A profán tekintetek előtt elzárt boudoirok titkait kikezdte a komoly orvostudomány. A bécsi egyetemen Spiegler tanár egy kozmetikai előadása keretében megemlékezett a női szépség ápolásának megannyi veszedelmes módjáról, a boudoirok valóságos méregkonyhájáról. Dr. Spiegler, a bőrgyógyász és kozmetika jeles tanára legelőbb meghajtotta udvariasan zászlaját a nők előtt s csak aztán fogott a kritikához.

Minden idők minden népénél — ugymond a Neues Wiener Tagblatt följegyzése szerint a tudós professzor — megvolt a tetizeni vágyás s ebből folyólag a szépség tudománya: a kozmetika. A klasszikus ókor népei any-

nyira át voltak hatva a kozmetika bűverejétől, hogy alig volt asszony, aki ne ápolta volna szépségét. Róma fénykorában az asszonyok jelmondata ez volt: „Nemcsak akkor kell ápolni a szépséget, ha az hervadófélben van, hanem akkor, mikor az asszony teljes szépségében van”. Az ápolás nélkül való szépség hamar elvirul.

Egész az utóbbi évekig — mondja Spiegler tanár — a kozmetika avatatlanok kezében volt. Hála a modern kor szellemének, ma már párisi mintára kiválóan képzett orvosok foglalkoznak ezzel a tudományal Bécsben, megalapítván a modern kozmetikai iskolát. A leggyakoribb kozmetikai bajok egyike az ugynevezett arczpörsenés, amely rendszerint fiatal leányok arczát rutítja el.

Ennek az előidézője rendszeren belső ok és így a gyógyítása a külső bőrkezelésen kívül, egy racionális belső gyógyításmód, melyben a diéta megváltoztatására is suly fektendő. Spiegler egy beteget a husételtől kapott arczpörsenéseket. Amint a legkisebb husmenyiséget elfogyasztotta, azonnal arczpörsenés-

MODERN GŐZMOSÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon. ▼▼▼▼▼▼ Gyűjtő kocsi.

elsekélyesedhetik, az eszményi igazság elhomályosulhat. A nyilvánosság előtt szereplő még oly nagy szellem is, ha magára nézve ítéletet, bírálatot megvet, feltétlen bizonyossággal megtéved.

Az eszmék tisztázása, az igazság felderítése, párttekinteteknek alá nem vetett bírálat által, — ez adja meg a létjogosultságot a minden irányban független politikai lapoknak.

Itt és ott mind sűrűbben támadnak ilyenek. Bizonyosan a szükség hívja elő őket.

Országgyűlés.

Ma véget ért az ujonczjavaslat eszterdőt meghaladó általános vitája. Hátra vannak a záróbeszédok és mert mindazok, akik indítványt adtak be, még egyszer felszólalhatnak, a végsőig küzdőknek 25 szónokuk van még. Tehát január közepéig kihuzhatják. Akkor a részleteknél is nagy vitát rendezhetnek, úgy hogy kihuzhatják bátran márcziusig.

Az ülésen ma **Jakabfy** alelnök elnökölt. **Ráth** Endre beszédének elől szólásában kijelenti, hogy a ház türelmét rövid időre akarja igénybe venni.

Ha csak egy pillantást is vetünk a statisztikába, azt látjuk, hogy még mindig két millió olyan lakosa van az országnak, a mely a magyar állam nyelvén nem beszél. Annál elszomorítóbb ez, mert a nemzetiségek arányszama emelkedőben van, így az oláh-sagnál és a szászoknál is.

Ezzel szemben a végletekig kellett volna vinni a magyar nyelvért való küzdelmet. Az ellenzék harcolt is, de azzal a váddal illették, hogy forradalmi törekvéseket követ. Hogy a nemzet igazán nemzette váljék, áldozatoktól visszariadni nem szabad. Különben csak idők kérdése az, hogy igazán függetlenekké legyünk. Az eddigi dislokáció kérdésének megoldását sürgeti a honvédelmi minisztertől. A javaslatot nem fogadja el. (Eljenzés a szélső baloldalon.)

Elnök jelentette, hogy szólásra senki nincsen feljegyezve és így ez általános vitát az ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat felett berekesztette.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter

sek jelentkeztek, amelyek aztán, a diéta megváltoztatásakor, menten elmúltak.

A bécsi bőrgyógyászok legkiválóbbika, a nemrég elhúyt Kaposi tanár tagadta azt, hogy fűszerezett ételek befolyásolják az arcpörsenések fellépését. Egyik tanítványa bebizonyította ennek ellenkezőjét, amennyiben a tudós tanára előtt megevett egy darabka rochefort-sajtot és két nap múlva ismét jelentkezett a tanárnál telve arcpörsenésekkel. A professzor csodálkozva vette ezt tudomásul és természetesen híve lett annak a tételnek, hogy az arcpörsenéseknek belső oka is van.

A vörös orrokról, az ugynevezett rézorról azt mondja Spiegler tanár hogy nemcsak iszákosoknál fordul elő, hanem olyanoknál is, kik bort sohasem ittak. Az orrhegy kékes színe rendszeren vérszegénység által jön létre. A vörös kezek, melyek annyi

állott fel szólásra, hogy a vita anyagára röviden reflektáljon. A mi Ráth kérését illeti az erdélyi helyzetre vonatkozólag, ez nagyon fontos kérdés, igéri azonban, hogy a dolog iránt méltánylással lesz. A mi a katonai nevelést illeti, ez is megoldódik, még pedig Erdély érdekeinek szem előtt tartásával. Mindenki óhajtja, hogy a hadsereg a közvélemény előtt rokonszenves legyen. A törvényhozást kéri ennek a fokozására. (Helyeslés a jobboldalon.) Lovászy rámutatott arra, hogy az önkéntes toborzás veszedelem, mert az önkéntes belépés a jutalékba nem számítódik. Ez nem áll, mert már az egy éves önkéntesek is beleszámítatnak az ujonczjutalékba. Ez szigorú ellenőrzés alatt áll, úgy, hogy az ország egyetlen egy ujonczczal sem szállít többet, mint a mennyit a törvény előír. (Helyeslés a jobboldalon.) Lengyel Zoltán beszédének egy-nemely adata is téves, így a tiszték áthelyezésére vonatkozó megjegyzései helytelenek. Nem áll, hogy a Ludovikából harmincz növendéket a közös hadseregbe helyeztek volna át az idén. Ez három eszterdőt előtt történt és nem most. A honosításnál is inkább nyerünk mint veszünk, így tavaly egy embert. (Derűtség a baloldalon.) Ami a három évet szolgáló katonák visszatartását illeti, utal azokra az okokra, a melyeket már előadott a ismételt is. A póttartalékosokra nézve kényes helyzetbe jutott a kormányzat, nem lévén ujoncz megállapítva. Rámutat a Balkán helyzet bizonytalanságára, a mely szükségessé teszi a harcoképesség fentartását és hogy a hadsereg minden pillanatban akcióképes legyen. De a törvény szerint sem megengedhetetlen a póttartalékosok behívása, ha rendkívüli eset áll elő. Hát az, hogy nincs ujoncz és a Balkán bizonytalan helyzete nem rendkívüli esetek?

Ha meg lett volna az ujoncz, akkor ez az elmaradhatlan rendszabály nem fogantatott volna. És az ellenzék mégis tovább küzd romboló fegyverekkel. Nem csekély dollárról van szó, 40.000 póttartalékosról. Sullyos helyzet az azokra, de a kormányzat kényes helyzetbe jutott.

Kaas Ivor: Tehát ne erőszakolják a német nyelvet!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Bár a póttartalékosok behívattak, ez nem teszi feleslegessé, hogy az ujonczokat a ház mind hamarabb megszavazza. Ha ez nem történik, megeskik, hogy ősszel nem lesz elég altisztünk és így a meglévőket bizonyos időre vissza kellene tartani. Lássá be az obstruáló töredék, hogy most czélt nem

érhet. (Zaj a baloldalon.) Rámutat az obstrukció veszedelmére. Mi történik, ha a nemzetiségek bekerülnek ide? Akkor az a kisebbség államellenes törekvéseivel szembe szállhat a többséggel. Kéri, hogy az ellenindítványokat vesse el a Ház, kivéve Holló Lajosét, a mely ellen a kormányznak kifogása nincs. Egyébként Holló tévedésből adta azt be Kossuth helyett és reméli, hogy Holló átengedi azt annak, a kit megillet. A javaslat elfogadását kéri. (Eljenzés a jobboldalon.)

Münnich Aurél előadó tette meg ezután röviden technikai megjegyzését és kérte a házat, hogy a javaslatot általánosságban szavazza meg. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza személyes kérdésben szólalt fel, hogy a tegnap ellenében felhozottakra válaszoljon. Az elnök tegnap pótlóan rendre utasította. Csodálkozik azon, hogy Szatmári ugyanazt a kifejezést használta és mégsem utasították rendre. Kijezését, hogy aljas, rágalom, egy lappal szemben használta, a mely az egész Kossuth-pártot meggyanusította.

Szatmári Mór: Most is gyanusít, még mindig.

Zboray Miklós: Indítsanak sajtópert.

Polónyi Géza: Személyenyeket olvas fel az illető lapból, ítélje meg a ház, igaz-e szólónak, a mikor kifogásolt kifejezését használta, hogy hitvány, rágalom. Igaz, hogy ez a kifejezés nem parlamentáris, de igaz, azért, hogy használta, bocsánatot kér. A néppárt most obstruál, Khuen alatt nem obstruált.

Förster Ottó: Már megint mink! Már megint mink! (Derűtség.)

Polónyi Géza: Személyi politikát üzni nem szabad. Apponyi sem adhatott volna több személyi garancziát, mint Tisza gróf. A jövőben is fémmerülő vádakat, míg valóságukat nem bizonyítják be, azzal a kifejezéssel fogja illetni, hogy aljas rágalom. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Okolicsányi László is személyes kérdésben beszélt. Kijelenti, hogy közbeszólásának szombatn nem volt személyes éle.

Kaas Ivor báró szintén személyes kérdésben Polónyi beszédére reflektált. Magyarázza annak a cikknek az értelmét, amelyből Polónyi czitált. Annak személyes éle nincs, hiszen nem is illik Kossuthra, mert nem stréber. Kijelenti, hogy cikkében nem értette Kossuthot.

Holló Lajos kijelenti a maga nevében is, hogy senki nem feltételezi, hogy Kossuthot megvesztegették volna és a kifogásolt cikk sem tartalmazta azt.

A motoros kocsik Debreczenben.

(A helyi vasut ujtásai és a villamos világítás.)

Mint örvendetes változást üdvözli a helybeli sajtó egy része a debreczeni helyi vasut igazgatóságának közelebbi határozatát, amely már a közel jövőben a vasut fővonalain személy szállításnál a motor kocsik közlekedést, a szárnyvonalokon pedig a gőzerő üzemet fogja behozni. Tagadhatatlan, hogy ez haladás, mely a közlekedés tökéletesedését, a forgalom gyorsabb lebonyolítását jelenti. De van ez ujtásnak olyan hátrányos oldala is, amelyről, úgy látszik, egészen megfeledkeztek azok, akik ujjongva üdvözölték a vasut igazgatóságának határozatát. Tudvalévő dolog ugyanis, hogy a város, midőn a közvilágítást házikezelésbe vette, a légszusz-

Karácsonyi és Újévi ajándéknak legalkalmasabb ujdonságok arany-, ezüst- és ékszer-neműekben legolcsóbban **Blau Lipót és Fiai Utódainál** DEBRECZEN, Főter 41. <

gyár megváltásával és kibővítésével nem mondott le arról a törekvésről, hogy a gázvilágítás helyett, vagy akár azzal párhuzamosan minél előbb a modern korszak ma kétségtelenül legtökéletesebb világító eszközét, a villamosságot is alkalmazni fogja. E határozat meghozatalakor kifejezetten számított mint igen nagy fogyasztóra a helyi vasutra is, abban a reményben, hogy ez a vállalat nem fog elzárkózni a város telepén előállítandó villamos erő használatára.

Azóta a világítási vállalat igazgatóságát folytonosan foglalkoztatta a villamosság kérdése s mint a múlt évi jelentéséből is kitűnik, hosszas és beható tanulmányozás után megállapítván ama végső határt, ameddig a helyi vasutnak adható kedvezmények megadásában a város határozott kára nélkül elmehetett, ezen álláspontját közölte is a vasut igazgatóságával, de nyilatkozatot az évi jelentés megszerkesztéséig ettől nem kapott. **Már pedig a világítási vállalat vezetője ismételtén kijelentette, hogy Debreczen villamos világítása csak a helyi vasut villamosításával kapcsolatosan oldható meg.**

Ha tehát most úgy áll a dolog, hogy a helyi vasut motor-kocsikkal fogja ezután lebonyolítani vonalain a személyforgalmat: akkor ilyen költséges befektetés és átalakítás után **le kell mondanunk azon oszabító reményről, hogy a mi virágzó szép városunk felett is néhány év múlva villamos fényár fog előmleni.** És csak beláthatatlan idők múltán fogjuk elérni kedves szomszédunkat Nagyváradot, ahol már december 10-dike óta villamos ívlámpák ragyogó fénye világítja be az utcákat. Ezért mi inkább hátramaradást, mint haladást látunk a helyi vasut újításában, mely megfoszt bennünket egy sokkal kívánatosabb és nagyobb fontosságú előremenetelnek a lehetőségétől.

Közigazgatási hírek.

Az 1904 évi költségvetés jóváhagyva. A belügyminiszter ma érkezett leiratával jóváhagyta a házi pénztárnak 1904 évre összeállított költségvetéséről, bár ahhoz több rendbeli megjegyzést fűz és annak több tételére nézve utólagosan még felvilágosítást kíván. E költségvetés szerint a bevételek **2.763.134** kor. 28 ft. a kiadások **3.043.221** kor. 95 f. Ennek fedezésére nézve megengedte a belügyminiszter, hogy az állami egyenesadók minden koronája után az alamizsna váltság címén szedett $3\frac{1}{2}\%$ -os a tüzi pénztár részére szedett, 2% és az ipariskolai alap külön költségvetésébe felvett 2% -os pótdadón kívül 32 fillérenyi városi pótdadó szedessék be. Az alapok és alapítványok költségvetésének előirányzatai közül egyedül a nyugdíjalapét nem hagyta jóvá, s annak azon feltételnek megfelelő módon való átdolgozását rendelte el, hogy a tagok törzsjárulékaival valamint a város évi 10.000 koronás segélyét mindaddig tőkésíteni kell, amíg ezen alap törzsvagyonra 400.000 koronára emelkedik. Az a különös, hogy a város háztartását és gazdálkodását ellenőrző belügyi kormány csak most áll elő ezzel a

követeléssel, amikor az utóbbi években mindig erősebben erősebben igénybe vett nyugdíj alap tőkéje sokkal messzebb áll a 400.000 koronától, mint például csak öt-hat évvel ezelőtt is. A törzsvagyon csökkenését mindjárt kezdetben kellett volna megakadályoznia a belügyminiszter uraknak.

A Papp László ügye nevezetes ügy a városházán. Tudvalevőleg a városi pálinka üzletnek a fő-fő itczemérője és direktora polgár Papp László több ezer korona jutalékot vett föl, szerinte mint az üzleti tisztajövedelemből, a nyereségből reá eső részét. Ennek ellenében oly nézetek hangzottak fel, hogy Papp László illetéktelenül kezelte fel ezt a jutalékot, mert a felüntetett nyereség nem létező, a felkezelt jutalék sem lehet esedékes. Ebben a zavarodott ügyecskeben a városi közgyűlés sem fogván fel világosan a helyzetet, az ügy megvizsgálására kiküldte az ugynevezett hetesbizottságot. Ez a kiküldés még 1902. november havában történt, és ma szerencsésen megértük, hogy végre a bizottság megkaphatta a tanácsból az ügy megvilágosításához szükséges iratokat. És ma délután már ülésezett is ez a bizottság, hanem a gonosz jelentőségű hét számról négyre apadtak el. Ugyanis a Juhász Ignác elnöklésével tartott ülésen dr. Fejér Ferenc jegyző, Csóka Samu tanácsnok és ifj. Schvarcz Vilmos tagok voltak jelen. A tanulmányozandó iratokat vették át. Hisszük, hogy most már rövidebb időn belül kivilágosodik a Papp László ügyének és jutalékainak titka. Ideje is már.

A bizottsági ülések új esztendőig szünetelni fognak a városházán. A rendes decemberi közgyűlésen már tul estek a városházán. Most szünet, meg a restancziák feldolgozása következik.

Hajdúvármegye központi választmánya ülést tartott ma délelőtt 10 órakor. Rásó Gyula alispán elnökölt. A központi választmány a választók elkészített névjegyzékét az 1904. évre felterjesztette a miniszteriumhoz. Hajdúvármegyében összesen 10590 választó van.

Egyházi élet.

A katolikus hívek karácsonya. A karácsonyi szent ünnepek alkalmából az istenitiszteletek a helybeli róm. kath. templomban a következő sorrendben tartatnak:

I. napon — pénteken:

Csütörtök éjjel 11 órakor a Megváltó születésének várása imák és énekek között. 12 órakor angyalok miséje, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost kanonok segédlettel. Reggeli 6 órakor pástormise, 7-kor, 8-kor, háromnegyed 11-kor és fél 12-kor esendes sz. misék. D. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok segédlettel, utánna ugyanó ünnepi beszédet mond. D. u. 3 órakor nagy vecsernye. Háromnegyed négykor szent beszéd, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok. Utánna szent olvasó.

II. napon — szombaton:

D. e. 6, 7, 8, háromnegyed 11-kor és fél 12-kor esendes sz. misék. D. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok segédlettel, utánna ugyanó ünnepi beszédet mond. D. u. 3 órakor nagy vecsernye, utánna rózsafüzér.

III. napon — vasárnapon:

D. e. 6, 7, 8, háromnegyed 11-kor és fél 12-kor esendes szent misék. D. e. 9 órakor nagy mise, tartja: Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok

segédlettel, utánna szent beszédet mond: Nyári Ignác. D. u. 3 órakor litána, utánna szent olvasó.

Karácsonyfa ünnepély. Az ágost. hitv. evang. egyház szokott karácsonyfa ünnepélyét decz. 23-án délután 4 órakor tartja.

A szegény gyermekeknek. Dr. Wolafka Nándor v. püspök a róm. kath. elemi iskolákba járó szegény gyermekek felruházására a karácsonyi ünnepek alkalmából 400 koronát adományozott. A szép adományért a szegény gyermekek nevében ez úton is hálás köszönetet mond a róm. kath. iskolák tanszüleite.

„Temetés a család tudta nélkül.”

(A kórházgondnok nyilatkozik.)

Wisly Sándor kórházi gondnok beküldött nyilatkozatában maga is megerősíti azt a lelketlen figyelmetlenséget, hogy egy a kórházban elhunyt debreczeni ifjat, Debreczenben lakos szüleinek tudta és értesítése nélkül temettek el. A kórházi gondnok maga is a legnagyobb sajnálkozással nyilatkozik ezen „figyelmetlenség” megtörténhetése felől, a jövőre gondosabb elbánást ígér és hogy most a bonczszolgát, a ki a szülék értesítését elmulasztotta, megbüntették, hogy tudomásul vesszük, mivel a megtörtént lelketlenségen és kegyeletlenségen változtatni nem lehet. Ellenben helyreigazítjuk a kórházi gondnoknak azon teljesen téves kifejezését, hogy a közlemény roszakarathól vagy boszúból került volna a lapba. Mi ilyen alacsonyagra nem vagyunk kaphatók, ezt tessék tudomásul venni mindazoknak, kiknek botlásaival vagy visszaéléseivel foglalkozott vagy foglalkozik ez az ujság. Mi az igazságot keressük, a méltatlanságot pellengérezzük egyedül. Már pedig szerintünk ez az eset a legnagyobb méltatlanság és lelketlen kegyeletlenség volt egy szegény családdal szemben; mert ha valamiféle gazdag embernek a halottjáról lett volna szó, bizonyosan nem felejtették volna el a szüléket értesíteni. Mi azonban gazdag és szegény között ilyen megkülönböztetést nem teszünk és az elhagyatottaknak, a szegényeknek még inkább a védelmükre kelünk és azoknak a megrövidítését senkitől sem tűrjük el. Egyébként a beküldött nyilatkozat, a melynek a családdal személyeskedő része sem helyén való, így hangzik: Becses lapja 8-ik számában „Temetés a család tudta nélkül” című közleményre van szerencsém a következőkben válaszolni: **Liptai György** cipész segéd **tényleg eltemettetett a család tudta nélkül.** ez a figyelmetlenség a mi nem fordult s nem is fog előfordulni, a bonczszolga feledékenységből történt meg.

Ugyanis, a mikor én a haláleset felvételi ívet kiállítom, minden egyes esetben meghagyom a bonczszolgának, különösen, ha az illető halott szülei, avagy hozzátartozói helybeli lakosok, hogy a halálesetről őket haladéktalanul értesítse; ugyszintén a vidéken lako, de itt a kórházban elhaltak szüleit, avagy hozzátartozóit is minden egyes haláleset alkalmával az e czélra mindég készletben tartott levelező lapon szoktam értesíteni; sőt figyelmem kiterjed arra is, hogy a beteg felvétele alkalmával külön kérdést intézek az

Kicsi haszon nagy forgalom!

Ezt az elvet tüzte ki czélul a **Degenfeld-téren levő „Kendő Királynéhez”** címzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vágó árukon kívül felette alkalmas **Karácsonyi és Ujévi ajándéktárgyak** egész halmaza **rendkívül olcsón** szerezhető be

Selyemkendék 60 krtól. Késsz női felső ruhák 1 frt 50 krtól. Blousek 65 krtól. — Tisztelettel **STEIN LÁSZLÓ.**

iránt is, hogy szükség esetén a beteg szüleit vagy hozzátartozóinak pontos lakhelyét és tartózkodási helyét egészen határozottan tudhassam.

Azonban, hogy ezen eset mégis megtörtént, legfőbb oka az, hogy a jelzett halálesetkor nevezett bonczszolgának 6 temetési ügyben kellett eljárnia s így azt, hogy Liptai szüleit értesítse, elfeledte, s ezen mulasztásáért őt az igazgató főorvos ur feyelmileg meg is büntette.

Pár nappal a temetés után néh. Liptai szülei nálam megjelentek s előadták a történeteket és azt követelték, hogy én a hullát exhumáltassam, és a péterfiak temetőből a Hatvan-utcai temetőbe újból eltemettessem. Miután megmagyaráztam nekik a történetek okát és hogy én sajnálom s bánt ez a dolog, tudomásukra hoztam, miszerint nem vagyok hajlandó követelésüket teljesíteni annál is inkább, mivel én annak okozója nem vagyok. Ezen kijelentésem után látszólag megnyugodtak s arra kértek, hogy mutassam meg nekik az elhalt sírját, mivel fejfát akarnak részére állíttatni. Ezzel a dolgot rendbe hoztuk — illetve elintéztük teljesen.

Hogy kinek állott érdekében ezen dolgot 2 hét elmúltával szellőztetni, illetve nyilvánosságra hozni, nem tudom, csupán azt vettem észre, hogy az illetők panasza folytán rossz akaratu, vagy bosszu műve lehet az egész dolog.

Liptaiék nagyon jól tudták, hogy fiuk a kórházban betegen fekszik s mivel pedig itt helyben laknak és gyermekükért annyira rajongtak, miért nem jöttek be hozzá legalább minden másnap. Ez a szeretet tiszta képet nyújt azon érveléshez, mely egyben megczáfolja azon állítást is, hogy nevezett Liptai fia halálát megelőző nap a kórházban lett volna meglátogatni és beszélt volna vele, mivel az annyira rosszul volt, hogyha tényleg meglátogatta volna is, de vele beszélni nem beszélhetett.

Ez megtörtént és a megtörténtén változtatni nem lehet. De hogy ez az én hanyagságom folytán állott volna elő, lelkiismeretem teljesen nyugodtnak érzem.

Debreczen, 1903. december hó 22-én.

Teljes tisztelettel

Wisky Sándor

kórházi gondnok.

UJDONSÁGOK.

— **Az öreg püspök levele.** Lehetetlen meghatottság nélkül olvasni azt a levelet, melyet a legközelebb tartott rendkívüli konventi ülés alkalmából a mi szeretett öreg püspökünk, az ősz főpásztor, Kiss Áron ev. ref. püspök intézett 1836 óta ösmert és szeretett barátjához, Kun Bertalanhoz, a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület aggastyán főpásztorához. Ez a kedves, meghatározható baráti levél így hangzik:

„Kedves régi jó barátom! Az arany szálak szakadoznak, az a Kiss Áron, ki tőled elválva 1836 óta barátságodat híven megőrizte, kötelességét e mellett, mint egyházi ember mind e napig úgy betöltötte, hogy kivéve egyetlen esetet, mikor betegsége

ágyához kötötte, soha csak egy órát sem mulasztott, hogy oda ne menjen, hova a kötelesség hívta, most ismét elhomályosult szeme s ingó lábai miatt kénytelen lemaradni egyháza szent ügyei ápolásától, távolban sóhajtan a boldog multra vissza, midőn éppen e kötelesség teljesítése mindig összehozott veled, legjobb barátommal. — Az arany szálak szakadoznak, könyes szemem a távolból fordul feléd, szívem véget közelgő dobbanása kész, hogy kérjelek fel ügy-feleimnek, jó embereimnek légy tolmácsom s átadni tiszteletemet, megkérni őket, hogy emlékezzenek reám, velők a távolban is egyetértő küzdőre, ki nagy munkájában, egyházunk építésében imádsággal velők vagyok s kérem a könyörületes Istent, hogy ő is istapolja mindenható kegyelmével szent munkálatukat és segítse előbbre egyházunkat, mely munkában, noha szakadoznak már a hozzátok fűző arany szálak, csak irjatok, ha kell, ha szükség lesz, a végen is állhatatos küzdőre: n ott leszek oldalotok mellett. Az Isten áldjon meg minden áldásaival, ne felejtsetd el régi barátodat. Debreczen, 1903. decz. 5. Kiss Áron s. k.“

— **A főispáni beiktatás** már ez évről elmarad. Azomban a midőn a *Domahidy Elemér* kinevezését meghozta a hivatalos lap, az új főispán tájékozódni lejön Debreczenbe. A mint halljuk, politikai nézeteivel nem akarja megzavarni vármegyénk békéjét. Inkább társadalmi uton akarja a hívekben a „szent lelket“ ébren tartani.

— **Üresek az Emke perselyek.** Az Emke, hazafias egyesületünknek 131 kor. 41 fillér gyűlt ezen év alatt a városban elhelyezett perselyeibe. Szomorú, hogy a gyűjtés évről-évre kisebbedik. Az idei gyűjtés 80 koronával volt kevesebb a tavalyinál; sőt némely helyen kegyeletlen, durva tréfálkozásra is vetemedtek a pártolásra méltó hazafias egyesület szemben. Gombokat, rozspénzeket hánytak az *Emke* perselybe. Szégyeljék magokat a haszontalan lehák.

— **Eljegyzés.** Varga József debreczenből eljegyezte Heider Irma kisasszonyt Nyíregyházáról.

— **A mezőturi új lelkész.** Az alföldi nagy magyar református községnek, a gazdag Mezőtúrnak harmadik papi állása megüresedett. Erre a tisztségre, mint már jeleztük is, a tudós *Lencz Géza* roffi papot nyerték meg. A prezsbiterium egyhangú meghívása után, most az egyházközség is e mellett a kiváló tehetségű és tudós ifjú lelkész meghívása mellett nyilatkozott. Öszinte örömmel üdvözljük a mezőturi hívek új papját.

— **Véresre verte az apósa.** Kedden este ment haza vendég utca 82. sz. a lakására *Berkész Róza* mosónő, otthon azonban szidalmakkal fogadta az apósa, *Szabó Gábor* bérkocsis, aki közismert alak a durvaságáról. A szót ütlegek követték és a nagyvérű após felragadván a széket agyba-főbe verte a szegény asszonyt, a ki különösen a szeméalján szenvedett súlyos

sérülést, úgy hogy eszméletét is veszítette. Az arca és melle csurom vér volt, amikor az orvos a sebeit bekötözte. A súlyosan sérült asszony, aki keservesen panaszkolt, hogy a férje is sokszor veri, sőt egyszer már rá is lőtt, a rendőrségen feljelentést tett a durvalelkű após ellen.

— **Végrehajtók karácsonya.** A róm. kath. hitközség az iskolaadó behajtására a városi adóhivatalt kérte föl. Az adóhivatal sikeresen eleget is tett a meghagyásnak, mert 6900 korona hátralékot hajtott be. Ebből két százalékot a város, öt százalékot a végrehajtók számára ajánlott fel a kath. hitközség karácsonyi ajándéku.

— **Iskola-építés.** A r. kath. iskola kibővítése céljából 5 tanterem építésére van szükség. A város el is vállalta ezt, s az árlejtést a jövő hónapban tartja meg, hogy már a következő tanévben átadhatók legyenek az új tanteremek rendeltetésöknek.

— **Nagy a nyomor.** Debreczen város tanácsa tekintélyes összeget áldoz a szegényügyre, daczára, hogy sok jótékonyági egyesület, az egyházak és magánosok is iparkodnak gyámolítani a szegényeket. A karácsonyi ünnepekre tekintélyes összeget oszt ki a tanács a szegények közt, a népkonyhát is megnyitja. A mai tanácsülésen is egész sereg kérvényt tárgyaltak, de valamennyinek eleget tenni lehetetlenség, mert nincs rá alap. A nagy nyomort apróbb karácsonyi segélyekkel igyekeznek enyhíteni a tanács. A szegényházba való felvételt kérők nagy részét kénytelen volt a város elutasítani, mert nincs hely. Csupán *Tompa Mihály* nevű elesett öreg embert vették föl.

— **Véresre verték.** Az új bor jószágát dicséri az a sok verekedés, amelynek kellemetlen folytatása a bíróság előtt szokott lejátszódni. Az éjjel *Horvát Ferenc* nevű magyart verte véresre két hasonló nevű névrokona, *Horvát Ferenc* káposztagyallal és *Horvát Ferenc* kocsis, valamint *Sós Gábor* és *Nagy István*. A véresre vert és sérüléseket szenvedett magyart följelentést tett támadói ellen.

— **Vállalkozók figyelmébe.** A temesvári 7-ik hadtest parancsnoksága értesíti a vállalkozókat, miszerint a debreczeni „Nagyerdőn“ levő katonai lövöldében elkészítendő 16,885 korona értékű földmunka és 200 korona ácsmunka elkészítésének elvállalására 1904. évi január 2-iki lejárattal önkéntes árlejtést hirdet. A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

— **A debreczeni ipartestület** előjárósága a hó utolsó csütörtök napján tartani szokott havi rendes ülést, a karácsonyi ünnepekre tekintettel, f. hó 23-án, délután 5 órakor tartja meg.

— **Gondatlanság vagy szerencsétlenség.** *Gálfalvi Ferenc* debreczeni iparos két hetes Gábor nevű fia hirtelen elhalt. Az orvosi vizsgálat fulladást állapított meg a halál okául. A kis hullát a kórházban fölbonzolták és a vizsgálat fogja megállapítani, hogy gondatlanság vagy szerencsétlenség esete forog-e fent?

Karácsonyfa diszek,

ugyszintén egyszerű és diszes **czukorkatartók**, saját gyártmányu **czukorkák, teasütemények** nagy választékban

RIESZ LIPÓT czukrásznál.

ÉLO VIRÁG ÜZLET.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani levágott friss virágaimat. Mennyasszonyi, bál és névnap csokrokat, mell- és fejdíszeket, virágkoszorúkat, jardiniere, gyász- és ünnepi koszorúkat. Készítek izlésesen és jutányos árban bárhova szállítva, gondosan becsomagolva szép szoba növényeket. Magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, tisztelettel

DEBRECZEN, FÖTÉR 59. SZÁM.

JANATKA ALAJOS, mű- és keresk. kertész.

— **Tolvaj hálótárs.** Kolát Mária Eötvös utca 73. sz. a. lakosnőnél az éjszaka Nagy Sándor és Szatmári Lajos szoboszlói lakos háltak meg. Nagy Sándor reggelre ébredve keservesen tapasztalta, hogy hálótársa az egész vagyonát, 14 keserves koronáját ellopta.

— **Csavargók a városban.** A nyári hónapokban a társadalom számkivetettjei, a züllött csavargók a tanyák közt, erdőkben, szénaboglyákban huzódnak meg, a téli hideg azonban beszorítja őket a városba. Hogy az idő hidegre fordult, egész sereg züllött alak lepte el a várost. A rendőrség alig győzi összefogdosni őket. Ma is egész csapatot állítottak ifju Orosz László rendőrfogalmazó elé. Salamon Pál, Erdélyi Károly, Szabó Lajos csavargókat örök időkre kitiltotta a város területéről, Szilágyi Sárát és Nagy Zsófit tilos kéregetésért elzáratta. Nem ártana, ha a rendőrség razzákat tartana, mert tömérdek csavargó és züllött egyén veszélyezteteti városunkban a személy és vagyonbiztonságot.

— **Az izr. szent-egylet választóihoz.** A következő felhívást vettük: A Debreczeni Izr. Szentegylet elöljáró-ága ezenel értesíti a debreczeni izr. szentegylet t. tagjait, hogy az 1904. évre érvényes választói névjegyzéket az összeíró bizottság összeállította és azt jövő 1904. év január hó 5 ig a jegyzői irodában (József kir. herceg-utca 26. szám) közszemlére kitette, mely idő alatt a netaláni kihagyások vagy jogtalan felvételek elleni felszólamlások ugyanott benyújthatók.

x **A leghálásabb karácsonyi és újévi meglepetések Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. Piacz-utca 44. A műterem kapubejárataánál állandó kiállítás.**

x **Ne határozzon addig,** hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének meg nem tekintve az alföld legnagyobb tajtékpipa metsző üzletét a városházával szemben a Debreczen söresarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékot talál férfiak részére.

x **Finom és legjobb szabásu** uri fehérműveket, női angol blousokat mérték szerint készít; valamint ujdonságokat uri divat cikkekben; Dániai Lavala bőrkabátokat, orosz (galoschnikat) sárczipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

x **Hová menjünk?** Csakis a Dréher-féle téli kert étterembe, a hol a vadseres, őz, fácán, fenyő madár, kecsge, harsa. balatoni fogas, mindenféle kocsonyázott ujdonságok kaphatók. E vendéglők egyedüli, ahol a leginyenczebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona sört a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

Táviratok.

Az ujonczjavaslat ellen.

A képviselőházban még végezetül Hellebranth képviselő szólott az ujonczjavaslat ellen. Berzeviczy miniszter személyes kérdésben szólalt. Ezzel egy napot ismét eltemettek a czifraházban.

A hollók . . .

Mégis csak igaz a régi mondás, hogy az egyik holló nem vájja ki a másik szemét. Mert ime *Holló* és *Polonyi* is békésen intézték el az összeveszésüket. Kibékültek.

Virágtavasza a télben.

Ilyen decemberi csodát is ritkán éltek még azok a bizonyos mindenre emlékező, mindent látott legöregebb emberek is. *Barcs vidékén a fák virágzásra bimbóznak.*

Domahidy Elemér kinevezése.

Debreczen és Hajdumegye a kormánytól megkapják *kriszkindlinek az új főispánt.* A hivatalos lap legközelebbi számában jelenik a *Domahidy Elemér* főispáni kinevezetése.

A harczias székelyek.

Barabás Bélát táviratilag üdvöztölték a Sepsi-Szent-Györgyi kerületbeli székelyek. *Felkérték, hogy folytassa tovább is a harczot;* mert ha már a nagy áldozatot meghozta a nemzet legalább legyen is láttatja.

Mit kapnak a tisztviselők ? !

A „B. T. jelentése szerint a minisztertanács megállapította a tisztviselők fizetési tervezetét; ezen a kormány által kibocsátandó tervezet szerint az állami tisztviselők személyi pótlékát a III. osztályban évi háromezer, a IV. osztályban évi kétezer koronával állapították meg. Az V. a XI. fizetési osztályban pedig a személyi pótlék azzal az összeggel állapítatik meg, a mely az illető állami tisztviselők mai fizetését a következő maximális összegekre egészíti ki azoknál a tisztviselőknél, a kik a XI, a X fizetési osztályban még nem töltötték el négy évet, illetőleg a VIII, a VII, a VI vagy V. fizetési osztályban évi 9600, a VI. fizetési osztályban 6400, a VII. fizetési osztályban 4800, a VIII. fizetési osztályban 3600, a IX fizetési osztályban évi 2600, a X. fizetési osztályban évi 2000, a XI. fizetési osztályban évi 1400 koronával bírnak. Azoknak a tisztviselőknél, a kik a XI, a X, a IX. fizetési osztályban négy évnél, a VIII, a VII, a VI. vagy V. fizetési osztályban öt évnél hosszabb időt töltöttek az V. fizetési osztályban évi 11.600, a VI. fizetési osztályban évi 7200, a VII. fizetési osztályban évi 5400, a VIII. fizetési osztályban 4000, a IX fizetési osztályban 2900, a X. fizetési osztályban 2200, a XI. fizetési

osztályban 1600 koronával állapították meg. Erről is elmondhatják a kisebb tisztviselők, hogy nagy urakkal nem jó egy tából cseresznyézni.

Színház.

Karácsony hetében a vászonerdők, papírvirágok hazájában, a színpadon is lesz szünet és pedig csütörtökön, karácsony estéjén még a színésznépek is felgyújthatják otthon a karácsonyi gyertyát. Hanem az ünnepek alatt annál inkább igába lesznek fogva a szegény robotosok; mert a karácsonyi ünnepek alatt éppen hat előadás lesz. Ma szerdán a *Rosen-féle* vigjátékot, a „Nagyás hóbortját” adják. Az ünnepek alatt színre kerülnek: — pénteken délután a *Hófehérke és a hét törpe* című tündérmesét adják félárakkal. Este pedig „C” bérletben (végre valahára! ha karácsony ünnepén is: látunk egy népszínművet . . .), *Abonyi* népszínműve, a „Betyár kendője” kerül színre. A szombat délutáni előadásért is dicsérhetjük az igazgatót; mert nem idegen disznóság, hanem olyan törzsökös magyar darab való népelőadásra, a milyen a *Tóth Kálmán* „A király házassága” című jeles vigjátéka, a melyet fél árak mellett adat az igazgató; hanem azután az esti közönségtől nem mulhat el egy keserű pohár, azzal a német hülyeséggel, a „*Vándor legény*” nyel fogják az „A” bérletet is meggyőztörni, a melyik czintányéros, kis- és nagy dobos, szelűtött operette az elmúlt vasárnap első előadás alkalmával oly fényesen megbukott. Vasárnap délután meg már a „Lotti ezredes urai”-val rukkolt elő a társulat. Félhelyárak mellett adják. Bizony, bizony valami becsületes hazafias, magyar darab inkább illetet volna még ezen a napon is az ünneplő népnek, amelynek az erkölcsé ugyanis megvan tulontul fertőzötve a különféle agitátorok, de még különfélebb és ocsmányabb népbolondító hajhász ujságok által. Este már drámát adnak. Először kerül színre a *Hájermans Herman*, „*Ghettó*”-ja. Mind-ezen itt jelzett előadásokra pedig a jegyeket már máttól kezdve válthatni.

Mi a színészeknek, közönségnek jó ünneplést kívánunk, de rovásra jegyezzük, hogy az ünnepek alatt előadott darabok közül *csak kettő* az eredeti magyar! Pedig hát, ha jól tudjuk, Debreczenben, a magyarság őrbástyás városában volnánk!! Hazugság ez, mert ha igaz volna, másként ünnepeleink még a színpadon is.

Serge Panine. Hogy a fölmelegített káposzta jobb a frissen főzöttnél, az bizonyos. Talán ezt gondolta a színház művezetősége is, mikor e régi Ohnet darabot színre hozta. Elég kár, hogy a szereplők nem tudták a közönséget fölmelegíteni, — pedig a hideg káposzta istók ugyse nem élvezetes. Jöttek-mentek öt felvonáson keresztül ki-be a színen, előadták a sugó után a mondókáikat, de azoknak a nagy szenvedélyeknek és összeütközéseknek, amelyek e színmű mozgató elemeit képezik, még csak halovány árnyékát sem tudták adni. Serge személyesítője csak néha találta el a hangot.

Mosó és tisztító intézet (volt Spiegel-féle) Debreczen, Piacz-utca 63.

18 év óta fennálló mosó és tisztító intézetemet ujonnan átalakítottam és új, kitűnő munkaerőket alkalmaztam, tehát abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimnek **személyesen sokkal jutányosabb árat számíthatok,** remélve, hogy ezen kedvező alkalmat méltányolni fogja a n. é. közönség. **Gyors és szép munka, pontos kiszolgálás.** Ruhát kívánatra a háztól elhozzatjuk és hazaszállítjuk. Tisztelettel

Első debreczeni mosó és tisztító intézet.

Ora és ékszer

legjobb, legszebb

Karácsonyi és Újévi ajándék.

Ébresztő órák 1 frf 70 kr. Zsebórák 2 frt 50 kr. Ezüst láncz 1 frt 20 kr. Arany gyűrű 2 frt. Ingaóra 6 frt. Salon óra 10 frt. Mindennemű órák és ékszerek legolcsóbb árban szerezhethők be.

Ora és ékszer javítások gyorsan és jutányosan jótállással.

Kurián Gyula

műorás és óra készítő

Debreczen, Piacz-utca 42.

Ugy látszik, eleven herceget még nem látott, s azt hiszi, amint a monoklit a szemére csapja és kissé blazirt képet vág, amelyet az arcfintorítással fokoz — élénk állította a herceget. Nagyon csalódik. A monoklit manapság már csak a Delikát-féle munkaszünetes gavallérok viselik. A folytonos kézdörzsölés se hercegi tempó, mert a hajdani kereskedelmi alkalmazottakra emlékeztet. Amikor még a fűszerüzletekben a téli hónapok alatt nem fűtöttek. Megjegyezzük azt is, hogy a lelőtt ember nem ugrál, a „salto mortale” pedig csak a czirkuszba való. Akár öngyilkosságot követ el valaki, akár párbajban lövik le vagy orgyilkos kéz puffantja le, a halálosan talált ember mindig arczra bukik. Itt nincs poetica licentia. Még csak azt említjük meg, hogy az előkelő környezetből nagyon kivirított néhány ezéklavörös kéz. A fehér keztyűt nem kellene sajnálni . . .

Törvénykezés.

Főtárgyalások. A debreczeni büntető törvényszék holnap, szerdán tart főtárgyalást *Berki György* és társa ellen magánlak sértés büntette, *Grünstein* Czili ellen sikkasztás büntette, Nagy István ellen súlyos testi sértés büntette, Gyökös Zsuzsanna ellen lopás büntette ügyében.

Felmentett igazgató. A debreczeni szociálista mozgalomnak vezetője volt *Müller Gyula*, a ki jelenleg Kolozsvárt hinti a konkolyt. A szociálista vezér vádltként állt a debreczeni büntető törvényszék előtt, mert ez év tavaszán az „Otthon”-ban tartott népgyűlésen igazgatót a polgári osztály ellen. *Müller Gyula*, aki védő nélkül jelent meg a tárgyaláson, tagadta a vádat. A törvényszék föl is mentette.

Hatóság elleni erőszak. A rendőr, végrehajtó, mezőrendőr és más egyéb alsó rendű közegei a közigazgatásnak a valóságos nebantvirágjai a büntető törvénykönyvnek, amint ezek a sokszor tiszteleltre éppen nem méltó hatósági közegek, a közönség apró zsarnokai képzelik magokat. *Sebestyén Gábor* derecskei lakost is két ilyen hatalmaskodó rendőr hurezolta a vádlottak padjára. A dolgos gazda ugyanis kora hajnalban igyekezett a szántóföldjére, amikor két községi rendőr a vallomása szerint megtámadta, ütlegelte és felpotozta. A megtámadott ember erre kést rántott, mire a két vitéz megszaladt, de följelentette a gazdát hatóság elleni erőszakért. A debreczeni törvényszék azon a jogos önvédelmet beigazoltának látván, *Sebestyén Gábort* felmentette.

„Az elátkozott család” A debreczeni szabadelvűpártnak időközben megszűnt lapja, a „*Debreczeni Ellenőr*” 1902. szeptember 17-én megjelent számában a fenti czimen közölt cikkben a hóhérekre jutott *Papp Béla* boldogtalan családját megrágalmazta. Az amugy is sokat szenvedett család a bíróságnál keresett elégtételt. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a rágalmozó cikket a „*Nagyváradi*” című lapból ollózta át *Szini Péter*, a lap segédszerkesztője, akit a debreczeni büntető törvényszék egy hónapi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítelt, azonkívül kötelezte, hogy *Papp Gyula*, *Horvát András* és *Papp Berta* sértettek javára 150 koronát, az államkincstár javára pedig 29 korona felmerült költséget megfizessen. — Az elítélt felebbezése folytán ez a rágalmozási per tegnap, kedden került a debreczeni ítélőtábla elé, amely *Szell Farkas* elnöklete alatt az első bíróság ítéletét dr. *Kardos Samu* védő beszéde után megváltoztatta és *Szini Pétert* a 92. enyhítő szakasz alkalmazásával csupán 60 korona fő, 30 korona mellékbüntetésre, a sértettek javára meg-

ítélt 26 korona megfizetésére ítélte. Az ítélet, miután benne mindenki megnyugodott, jogerős. Az „ollós” ujságokra tanúságos ez az eset. Nem is árt vigyázni némelykor az ollóra, mert az ollóra nem lehet háritani a felelősséget.

Közgazdaság.

Debreczeni piaci árak. A vásárfelügyelőség szerint az 1908. év december hó 21—22-én megtartott heti vásárok árai:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	14	—	15	—
Kétszeres	13	—	—	—
Rozs	11	80	—	—
Árpa	10	—	10	20
Zab	10	—	—	—
Tengeri	8	80	—	—
Köles	8	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna sós	—	—	—	—
„ uj	10 ²	—	106	—
Háj	136	—	140	—
Zsír	144	—	—	—
Kihizott sertés	104	—	114	—
Sertés hus	100	—	112	—
Széna 100 kg.	5	—	4	80
II. rendű	3	80	4	—
Ló felhajtató	—	—	440	drb.
Elkelt	—	—	200	—
Szarvasmarha feltasott	—	—	820	—
Elkelt	—	—	580	—
Sertés felhajtató	—	—	1680	—
Elkelt	—	—	1228	—

Hol késel sertés konzum vásár?

A városi tanács talán már két hónappal ezelőtt úgy intézkedett, hogy a konzum vásár létesítése ügyében, a mely ugy a nagy fogyasztó közönség, mint a közegészségügy és maguknak a henteseknek érdekében is szükséges 30 nap alatt az érdekeltekkel a tárgyalás megtartassék. De bizony máig sem hívták meg tanácskozársra ezeket. Most tehát az ipartestület az iránt kereste meg a tanácsot, hogy a tárgyalást sürgősen tartassa meg s a konzum vásárt minél előbb valósítsa meg.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelméi.

(Amerikai büntügyi regény *Old Sleuth*-tól.)

Fordította: **Papp Dezső.**

— Tehát a mi találkozásunk teljesen a véletlen játéka?
— Teljesen véletlen.
— Én ön segítségemre leszek?
— Gondom lesz rá, hogy üldözőjétől megmeneküljön. Látszik rajta, hogy borzasztó vakmerő ember, de majd ártalmatlanná teszszük.

Rövid hallgatás után megszólalt a hölgy:

— Az ön szolgálatait, mint titkos rendőr, én igénybe vehetném. Volna önnek ideje egy egészen új dologgal foglalkozni?
— Éppen jelenleg teljesen rendelkezem szabad idővel.
— Megy még ma este vonat New-Yorkba a mely a közbeeső állomásokon megáll.
— Igen, ötnegyed óra múlva jön ismét egy vonat.
— Akkor talán a legközelebbi állomáson kiszállhatnánk és azután következő vonattal tovább utaznánk. Így azután nem ütköznék nehézségbe attól a gazembertől megszabadulni.
— Ez jó terv. Látom, hogy kegyed sok jártassággal bír.

Nemsokára ezután megállott a vonat és ők ketten kiszálltak. A megállás nagyon rövid ideig tartott, mert alig tette le a Manfred a lábát, a vonat már tovább rohogott.

— Amit gyanítottam — suttogá a hölgy — az bekövetkezett.

— Mi az?

— Az a gazember — folytatá nevetve — éppen most ugrott ki a vonatból. Nagyon nyakas és, úgy látszik, sok fáradságomba fog kerülni, míg megszökhetem.

— Legyen kegyed egészen nyugodt — válaszolá hősünk határozott hangon — ő nem fog a következő vonattal tovább utazni.

— Hogy akarja ön azt megcselekedni, hogy az utazástól visszatartsa?

— Azt bizza kegyed reám. Mindenekelőtt most egy egész rövid időre itt hagyom kegyedet: hát ha megszólítaná az az ember.

— Nincs bátorságom.

— Ne féljen semmit. Nekem szükségem van erre, hogy beszédbe ereszkedhessek vele és itt visszatartsam.

— Jó tehát, megfogadom tanácsát.

— Hogy ötöt tévutra vezessük, elmenőben egy pár szót szölok kegyedhez, melyre hasonló értelemben válaszoljon.

— Értem.

A titkos rendőr egy pár lépést haladt a hölgytől és hangos szóval mondá:

— Menjen kegyed addig a váróterembe.

Egy fél óra múlva visszajövék.

— Hova megy ön?

— A faluba. Mire a vonat ide érkezik, én is itt leszek.

— Kérem, igyekezzen vissza.

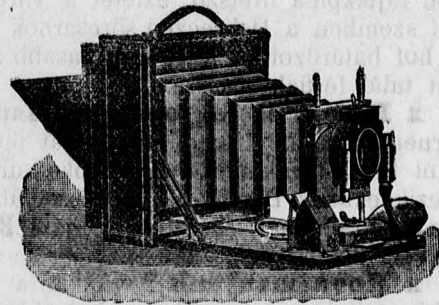
Erre a titkos rendőr eltűnt a sötétségben. Kis vártatva egy ember jött rohanva a másik oldalról.

— Bocsánatot kérek — mondá — én egy nőt keresek.

— Mi közöm nekem ahhoz — felelé a fátyolos hölgy röviden.

— Ugy látom ön az a hölgy, kit keresek. Megálljunk! Ne próbáljon segítségért kiáltani, mert ugyan abban a pillanatban ön meghalt.

— Folyt. köv. —

Ajándéknak igen alkalmas egy **FÉNYKÉPEZŐ GÉP**

kapható részletfizetésre is

Komárominál
Debreczen, Piacz-utca 12.

Deutsch Lajos

fűszer üzlete piacz-utca 38.

Legjobb minőségű

nyer, pergelt avagy darált kávé,

továbbá

valódi chinai és orosz teát

jutányos áron ajánlok

1 deka tea 5 krajczártól teljebb.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindentűt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylon ól
Valódi csak eredeti csomagban,

Főraktár Debreczenben Kontsek Gézárnál.

Modern órák
I.-a Magyar, angol és svájci művekkel igen előnyös árakon

HORVÁTH GUSZTÁV

óraművesnél. Debreczen, Hatvan utca 2. sz.

Karácsonyi választék.

Harisnyakötődémet

Debreczen, Piacz-utca 32.
(az udvarban hátul)

ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe, melyet kitérő gépekkel újonnan berendeztem. Elvállalok új harisnyák kötését, ócska harisnyák fejelését pamut, gyapju és merzselizirt anyagokból s javításokat is mérsékelt áron. Tisztelettel

FISCHBEIN KATALIN (Schwartz A.-n.)

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak más fajtákat ültettek, azok bőven elhajtják házukat az egész szőlőterületen a legkisebb muskátly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreményesebb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladátszerűbb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím:

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid,

Uj czipész-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy uri- és női

czipész-üzletemet

Piacz utca 79. szám alá helyeztem át.

Készítetek mérték szerint a legkényesebb izlést is kielégítő munkákat.

Vidéki megrendelésnél elég az ócska czipőt beküldeni s tudatni, hogy milyen szabásu legyen.

Szives pártfogást kér, tisztelettel

TÓTH SÁNDOR

czipész.

251/1903. vhsz.

Arverési hirdetmény kivonat.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a derecskei kir. járásbíróságnak 1903 v. 165/2 számú végzése következtében Szép Sámuel ügyvéd, mint vagyonbukott Kohn Dezső esődtömeggondnokának kérelme folytán, fentírt közadós esődtömegéhez tartozó összesen 736 korona 96 fillért tevő cselekvő (kintlévő) követelések **1903 december hó 28 án d. u. 2 órakor** a derecskei kir. járásbíróság arverési termében nyilvános arverésen szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Kikiáltási ár a becsár (736 K. 96 fill.)

Vevő köteles a vételért azonnal kiküldött kezéhez lefizetni.

A követelések sem valódiságáért, sem fennállásáért, sem behajthatóságáért, sem a tömeggondnok sem a választmány szavatoságát nem vállal.

Derecskén, 1903. december 17-én.

Sipos Gergely, bir. végreh.

Orosházi házikenyér

sütőde

liszt árjegyzéke.

0. Kalácsliszt	fill. 26.—
2. Rétes liszt	„ 24.—
I. rendű kenyérliszt	„ 23.—
II. „ „ „ „ „ „ „ „	„ 21.—
III. „ „ „ „ „ „ „ „	„ 20.—
I. „ Rozsliszt	„ 19.—

Naponta friss élesztő.

Kivánatra házhoz is szállítatik.

Tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa. ut.

Calderoni és Társa

Váci-utca 1. Budapest Kishíd-u. 8.

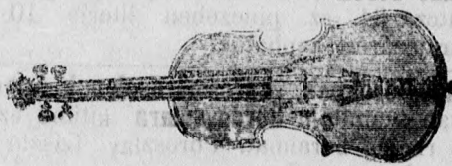
Szemüvegeket és orrcsüptetőket finom üveg- vagy valódi hegyjegecsekkel, aczél, álny, ezüst, arany-vagy teknősbékaönt keretben. Színházi és kettős tábori látszóveket a legjobb mintákban és felszerelésekben. Zeiss, Busch és Goerz-féle prizmas távcsövek, Aneroid- és higanylégsúlymérőket. Ablak, szoba, terem, fürdő-hőmérőket. Göröcsöket. Nagyító üvegek. Rajzeszközök uj ezüsből. Teleszkópokat, iránytűket, napórákat stb. Varázs-lámpák finom képekkel (laterna magica.) Fűthető gőzgép minták. Dörzsvillamgépek. Mellékesszülékek villamgépekhez. Földtekék (Globnokok.) Ásványgyűjtemények. Fényképezési készületek.

Arjegyzéket bérmentve küldünk.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Karácsonyi ajándék

a mi még soha Debreczenben beszerezhető nem volt, legkedvesebb ajándék, ezt mindenki szereti

zenélő művek

ugymint varró, dohányszó, pipere és különféle szalon önműködő zenélő aasztalkák, ugyszintén zenélő albumok, székek, faliszekrény és mindenféle önműködő zenélő tárgyak, verklük, fonografok, kintornák, ariossák, simphonium, ariston, diama, harmonika, szájharmónika, flota, czitera, trombita, dob, okarina, tilinkó, hegedűk stb

Czimbalom vételnél 3 havi díjtalan tanítás.

Mindenféle gyermek zenélő hangszerek. — Mindenféle hangszerek részletfizetésre. — Kivánatra bármiféle butorrészekbe önműködő zenélőket jutányos áron elfogadok. — Becses pártfogását kérve tisztelettel

Komáromi M.

műhangszerkészítő és zongora hangoló

József kir. herczeg-utca 2-ik szám.

Zongorahangolást és javítását vidéken is játányos áron.

Régi hangszert veszek vagy becserélek.

Jegyruhák

Majtényi és Zengevaldnál

kaphatók

DEBRECZEN, Piacz-utca 14. sz.

a »Bika« szállóval szemben

Ujjonnan bevezetett árucikk. **Óriási választék! Olcsó árak!**

Naponta újabb és újabb maradékok érkeznek különféle

divatárukban.

Apró hirdetések

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér.

Üzlet áthelyezés miatt karácsonyi és újévi ajándéktárgyak rendkívül olcsón szerezhetők be **Miklós és Markbreit** bazárában Piacz-utca, Frohner-szálloda mellett.

Ha nincs pénze és mégis karácsonyi ajándékokat akar, úgy jöjjön **KAISER SALAMON** Debreczen, Hatvan-utca 2. sz. alá hol **kényelmes heti és havi részletfizetésre** férfi ruha szöveteket, férfi, fiu kész öltönyöket, nőiruha szöveteket, legújabb női palotákat, szőnyeget, csipke függönyöket, tükröket, képeket stb. szerezhet be.

Kiváló finom kalács és kenyér liszt beszerezhető az orosházi kenyérsütődében.

Grünfeld Adolf férfi-, fiu és gyermek ruha-üzletében ünnepekre legolcsóbban lehet vásárolni. (Kistemplom bazár.)

1 kiló Teasütemény 90 krajczár és feljebb Felegyházi János kereskedésében Piacz- és Miklós-utca sarok.

Kugler (Gerband) czukorkák eredeti áron és csomagolásokban kaphatók László Albert és társa (**Hegedüs S. és Sándor I.**) könyvkereskedésében, Debreczenben.

Legolcsóbb óra-, ékszer- és szemüveg-üzlet Debreczenben. Óra javítás 50 krajczártól feljebb. Kitűnő, szakértőleg készült szemüvegek és zwickerek 50 krajczártól feljebb. Ne vegyen addig órát, vagy ékszert, míg itt meg nem nézte! Szemüveg és zwickerek javítás (új üveg betétel is) azonnal készül. Ócska vagy tört aranyat készpénzért veszek. Valódi arany ékszerek jótállás mellett. **Pögel Gyula** óras, ékszer és szemüveg üzlete. Piacz-utca 75. A Bank-palotával éppen szemben. Haznált vagy tört aranyat, vagy zálogcédulát veszek.

Kitűnő borok (kerti és somlyói rizling) Piacz-utca 34. sz. pinczében literje 10-15 krajczárért kaphatók.

Vendéglősöknek, korcsmárosoknak jutányosan számítom **hordószámra** kitűnő ezerjós rizling boraimat. Poroszlay László Hunyady-utca 3.

Disznó ölésre ajánlom legfinomabb hurka rizkásámat, egy kiló 14, 16, 18, 20 kr., saját őrlésű törött fűszereimet, Lindenfeld Jenő, Városház-utca.

Legfinomabb szegedi rózsa és korona paprika oriai mennyiségben kapható Lindenfeld Jenő fűszer nagykereskedőnél Városház-utca.

Aki szomorú ünnepeket nem akar magának tűz által szerezni, úgy petrolumot legolcsóbban Fazekas Kálmán festék és petrolum üzletében Hatvan-utca 6. sz. szerezheti be, mely a legkényesebb csillárokat elégíti ki és nem robban.

Az ünnepek közeledtével ajánlom t. vevőimnek tisztán kezelt boraimat 1 lt. aradvidéki 30 kr., 1 lt. magyaradi 40 kr. Bán Kálmán Egyháztér.

Tisztán égő szagnélküli petrolum literenként 16 kr. **Darvas Miksa** fűszer- és gyarmatáru kereskedésében, Deák Ferencz és Teleki-utca sarkán. Telefon 294.

A gőzmosóda, kívánság szerint férfit, vagy nőt küld ruhák átvétele végett a gyűjtőkocsival.

Világhírű Martell Cognac J. & F. Martell, Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár **Váray József** kereskedésében, városi bérház.

Weissenbacher-féle magyar cognac egyedül valódi borpárlat olcsóbb és jobb a francziánál. Kapható **Kontsek Gézánál**.

Belépési felhívás

A KORONA TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

A Korona Takarékos Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál **olcsó kamatláb** mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona, melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsön kapható. Ennek megfelelően a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulatok 5 évre alakítottak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt — mely az eddigiek szerint **6 %-nak felel meg** a tagok betéti arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára **egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes** kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós bélyeg költséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg $\frac{9}{10}$ részeig.
2. Egy vagy több elfogadható kezes jótállása mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekekelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek a leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek **3 évi fennállása után 2334 tagja van**, kik heti **10.122 korona** betéttel **839.311 koronát** gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege **1.288.595 koronára** rug.

Uj betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piacz-utca 6. sz. (Dr. Kola-féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,
elnök.

ifj. Schwarz Vilmos
ügyvezető igazgató.

Karácsonyi és újévi vásár Blattner Gyula

üveg- és porcellán kereskedésében
Debreczen, Piacz-utca 42.

Ujdonságok ajándék és diszmű tárgyakban,
China ezüstben, ét-, tea-, fekete kávé-, bor-
és likör készletben a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig

a legolcsóbban beszerezhetők.

Képektervezések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Legrégibb építkezés, portall- és üvegezési vállalat. Alapítva 1801.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

**zongora, hangszer
és zenemű raktáramat**

Karácsony és Újévre

zongorák, pianinók, amerikai harmoniumok, czimbalmok, aristonok, Phönix, Manopán, Intona, Dianna, Phonograf (beszélő gép), réz és fafuvó hangszerek állandóan egész zenekarok részére raktáron vannak. **35 hangú kitűnő pedálos czimbalmok 50 forinttól kezdve.**

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

SCHMIDT S.

Zongorák, pianinók és czimbalmok használatra olcsón kaphatók.